

”Vilka psalmer kan alla fortfarande sjunga tillsammans?”

Karin Runow,
kyrkomusiker

Tema psalm

**Psalmsången
går förlorad
i digitala
gudstjänster**

**Samverkansbyrån i Hallsberg:
Ekvationen går ihop**

**Bo Rydén, sjukhuspräst
”Jag dräller omkring på
ett strategiskt sätt.”**

Nya bud för Birgitta Ed
PR-proffset blir präst

UNDER SAMMA HIMMEL

Coronapandemin tvingar miljoner människor
till ett liv i extrem fattigdom och hunger.

Vi lever alla under samma himmel. Vi har samma rättigheter
men verkligheten ser olika ut.

SWISHA TILL
900 1223

svenskakyrkan.se/act

Tillsammans kan vi göra skillnad.
Din gåva gör det möjligt.

act
Svenska kyrkan

SIDORNA 24-25

Biskop Johan på pilgrimsvandring

Biskop Johan Dalman pilgrimsvandrar från Strängnäs till Riseberga klosterruin den **19-23 maj 2021**. Färden går mest till fots, men ett par sträckor sker med båt och cykel.

Biskop Johans valspråk "Följ med och se" gäller förstås i detta sammanhang. Förhoppningen är att den som vill kommer att kunna vandra med en bit på vägen. Det avgörs av vilka rekommendationer som gäller vid tidpunkten för vandringen. Håll utkik efter mer information på stiftets webbplats.

Klart är att det kommer att finnas möjlighet

att följa vandringen digitalt och på det sättet delta i några av de stopp som biskopen gör för bön och för att fira mässa.

Uppmaningen till alla är "Följ med och be" och bön är centralt tema för pilgrimsvandringen. I maj släpps *Böndagboken* (Verbum) av John Baillie, översatt och bearbetad av biskop Johan. Boken blir en följeslagare längs vägen.

Vallfartsmässan i Riseberga klosterruin avslutar pilgrimsvandringen.

MIRIAM ARREBÄCK

PÅ VÄG.

Biskopens pilgrimsvandring kommer förutom bön att ha olika teman, till exempel klimat och unga.

FOTO:
MAGNUS
ARONSON

Ny ordförande

Internationella rådet

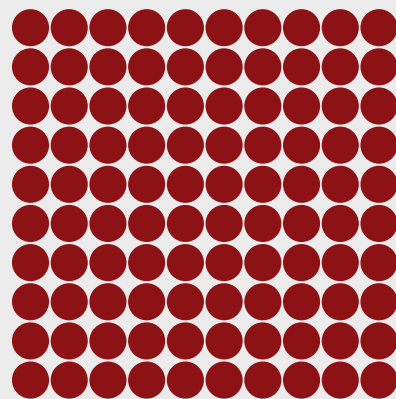
i Strängnäs stift har valt en ny ordförande, hon heter Marie Kilhed och bor i Örebro.

Håll dig informerad om det internationella arbete som sker i församlingarna i stiftet via Facebookgruppen: act i Strängnäs stift

Södertälje värd för Idédagen

Ideellt forums Idédag 2021 blir en heldag i **Södertälje** för ideella, förtroendevalda och dig som jobbar med ideella i församling. Precis som förra året går det bra att delta antingen fysiskt på plats, eller digitalt enskilt eller i grupp. Boka in lördag den **9 oktober 2021**.

100%

... av skogsbruket i Strängnäs stift är sedan 2001 certifierat enligt FSC, Forest Stewardship Council. Det bedrivs med generell naturhänsyn och dessutom är 8,2 % avsatt med särskild hänsyn till naturvård.

FOTO: CECILIA RAMÅNG

Säsongspremiär för Helande trädgård

I april startar **Vingåker-Österåker pastorat** sin Helande trädgård för säsongen. Ett integrationsprojekt för asylsökande där man träffas i små grupper, arbetar i trädgården och umgås och pratar.

Motverka extremism - preppa inför kyrkovalet

Den **8 april** ges utbildningen "Fokus tillit och Demokrati", för dig som arbetar med kyrkovalet (eller finns i församlingsledning). Onlineutbildning som tar upp demokratins utmaningar, kyrkans roll i demokratin, rasism och extremism, om hot och hat på nätet, beredskapsfrågor med mera.

Föreläsare från bland andra Forum för levande historia, Stiftelsen Expo och Nätföreningen #Jag är här. Läs mer och anmäl dig på intranätet.

Barnfamiljernas favoriter

Öppna förskolans familjer i **Kvismare församling** har fått rösta fram sin favoritsång. Vinnaren i kategorin mest populära sång är: *Framåt, framåt, framåt...*

Även sången *Vi sitter i samma båt* var populär. Lyssna och sjung med i filmklippet där medarbetarna framför vinnarbidraget, på församlingens webbplats.

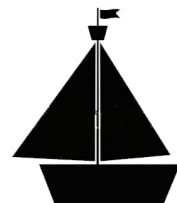

FOTO: PHILIP LERULF

Bygga kyrka

Oliver, 8 år, fascineras av **Strängnäs domkyrka**. Då gick pappa Philip Lerulf loss bland sönnernas legobitar och skapade domkyrkotornet i lego när övriga familjemedlemmar lagt sig en kväll. Det blev succé så det blir nog fler legoprojekt framöver.

– Ja, vi får köpa mer lego. Strängnäs har många vackra byggnader, hela domkyrkobacken är ju fantastisk, säger Philip Lerulf till Eskilstuna-Kuriren.

Nominera Årets Strängnässtiftare!

Stiftsstyrelsen ger varje år en utmärkelse till högst tre personer eller grupper som gjort en betydelsefull, nyskapande och inspirerande insats för kyrkolivet i Strängnäs stift.

Grupper eller personer, bosatta i **Strängnäs stift**, kan få utmärkelsen. De kan vara anställda i församlingarna, ideella medarbetare eller förtroendevalda, som på ett eller annat sätt bidragit till kyrkolivets fördjupning och öppenhet mot samhälle och kultur. Sänd förslag med motivering senast den **9 april**:

Stiftsstyrelsen
Strängnäs stift, Box 84
645 22 Strängnäs
Glöm inte att skriva ditt
namn och telefonnummer.

Präst Sara Nässelqvist
och lagkapten Frida
Abrahamsson.

Framåtpassning

Svenska kyrkan i Örebro och KIF Örebro har mycket gemensamt och fortsätter samarbetet som startade 2018:

– Båda står tydligt upp för alla människors lika värde och har ett djupt engagemang i den frågan, säger präst Sara Nässelqvist.

Svenska kyrkan och KIF Örebro har samarbetat runt flera projekt, till exempel i julinsamling för flickors rättigheter och insamling till Denis Mukweges Panziskukhus för kvinnor som utsatts för sexuellt krigsrelaterat våld.

- Vet du vad som händer om man äter för mycket påskmat?
- Nä
- Man får äggsem.

”Det är en paus att komma in i ett kyrkorum. Det finns något slags andlighet, nåt slags djup. En trygghet och tyngd i kyrkorummet.”

ARKITEKTEN GERT WINGÅRDH I PROGRAMMET HUSDRÖMMAR, SVT

Varmt stöd på hemmakontoret

Arbetsmaterialet du saknat: mugg med texten "Powered by coffee, chocolate and Jesus".

Denna kaffemugg passar utmärkt för kyrkliga distansarbetare. Funkar fint även för sökare och förtroendevalda.

Muggen kostar 175 kronor på zazzle.se.

Vårhälsning och kärlek till örebroarna

Positiva budskap från olika företag och föreningar ska ge lite extra pepp och kärlek till örebroarna och besökare i stadskärnan.

Svenska kyrkan med **Nikolai församling** och **Olaus Petri församling** i spetsen är med i projektet som föreningen City Örebro står bakom. Banderollen kommer pryda Drottninggatan i tre månader.

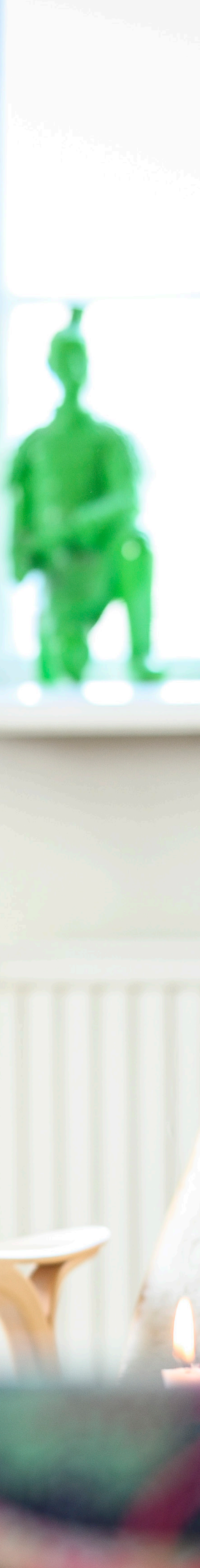
"Tro, hopp och vårkänslor" ❤️

Svenska kyrkan
Örebro

ALLT HAR SIN TID. Redan efter konfirmationen visste Birgitta Ed att hon ville bli präst. Men på den tiden upplevde hon Svenska kyrkan som vänsterorienterad och hoppade av teologistudierna. Nu är det dags för ett nytt försök.

Evangelium

enligt lobbyisten

Det tog 30 år innan Birgitta Ed återupptog teologistudierna. Nu är hon glad att hon bytte politik och pr mot bibelvetenskap och predikningar.

Som prästkandidat för Strängnäs stift längtar Birgitta efter att bygga församling.

TEXT: WILHELM BLIXT FOTO: MAGNUS ARONSON

SOM ANDRA kliver ut i sin trädgård kliver Birgitta Ed rätt in i domkyrkan i Strängnäs. Det är ingen stor överdrift. Så nära bor den blivande prästen Guds hus, ett stort och präktigt byggnadsverk i detta fall.

Birgitta Ed tar emot i familjens villa från 1920-talet, som just nu också är platsen för hemmakontor och skolundervisning för döttrarna. Men den första familjemedlemmen som ger sig tillkänna är hunden Winston. När jag ringer på dörrklockan hörs genast nyfikna skall. Matte manar lugnande, men lyckas inte särskilt väl.

– Han har egentligen varit död hela dagen. Han jagade i helgen och i morse fick han knappt upp ögonen, säger Birgitta Ed förvånad om Winstons nyfunna energi.

I hallen finns en spännande och färgstark vägg full av konst. Politisk popkonst skulle man kunna beskriva det som. Sovjetisk propaganda ("Gud nej!"), satirliknande affischer, kinesisk konst och så en inglasad liten bit från den sönderfallna Berlinmuren.

Birgitta är noga med att påtala att hon själv inte har bakat de framställda bullarna. Det har en granne till hennes 90-åriga mamma gjort.

– Hon bakar så mycket under pandemin och jag tackar inte nej när det blir över till oss, säger Birgitta.

ÄVEN I nästa rum finns det intresseväckande konst. Dels så ligger ena dotterns påbörjade målning av hunden Winston framme på ett bord, men också kinesisk kalligrafi, ikoner och så praktverket på mittenväggen av rummet – Elisabeth Ohlson Wallins fotografi "Paradiset".

På det omdebatterade fotot syns två homosexuella par, ytterligare några personer och ett gäng djur uppställda i Edens lustgård.

– Jag kan inte riktigt beskriva det, men den innehåller en spännande provokation som jag gillar, säger hon.

Men Birgitta Ed utstrålar inte en provokativ aura som person. Snarare värme och generositet. Den tidigare slipade politikern och hyllade

PR-proffset verkar genuint intresserad och öppen för ett lyhört samtal.

Och vi börjar från början.

– Jag växte upp här i Strängnäs med mamma och pappa och som yngst av fyra syskon. Mor- och farföräldrar och andra släktingar fanns också nära till hands. Det var en väldigt trygg barndom i en extremt idrottsintresserad familj. Tron var inte särskilt närvarande, men samtidigt var vi en väldigt vanlig svenskkyrklig familj med dop, konfirmationer och gudstjänster vid årets olika högtider, säger Birgitta Ed.

Efter en karriär som bandyspelare i bland annat Hammarby, startade pappan eget som tandtekniker där även mamman arbetade. Birgitta var själv intresserad av idrott, men också av musik.

Musiken blev sedan själva inkörsporten till kyrkan.

– Jag älskade att sjunga! Både i barn- och ungdomskören i kyrkan, men också i kommunala musikskolans kör. Med körerna i kyrkan fick vi sjunga i gudstjänsterna och med musikskolans kör var det också många publika framträdanden. Inte minst vid lucia där vi fick lussa på äldreboenden och till och med på enskilda boendes rum, säger hon.

SOM BARN brukade hon också smita iväg med sin mormor till Frälsningsarmén. Dels fick hon egentid med mormor, men hon uppskattade också orkestermusiken och det starka föreningslivet.

– Det fanns väl en igenkänning från min egen familj som var så aktiva inom idrottsrörelsen. Samtidigt var det väldigt få barn i Frälsningsarmén just då, så jag blev väldigt omhulad och satt på en piedestal där.

– Haha, jag minns att jag fick gå ut i fikarummet och välja mellan röd eller gul saft, säger Birgitta Ed.

Så småningom formades en aktiv ungdomsgrupp i kyrkan, med en kärna av kompisar från kören. Birgitta Ed beskriver åren med Kyrkans unga som väldigt viktiga och formativa.

Jag kan ofta **bli arg på kyrkan**, men **aldrig på Gud**

HEMMAPLAN. Det var bandymatcher och inte gudstjänster som var söndagsnöjet för familjen under Birgitta Eds uppväxt. För henne öppnade sången i barn- och ungdomskör dörren in till kyrkan. Nu går hon som barn i huset.

– Jag minns det som en väldigt tillåtande miljö där vi kunde prata om allt, samtidigt som vi fick leka och ha kul tillsammans. Platser som Rättviks stiftsgård och Stjärnholm här i vårt egna stift har betytt jättemycket för mig. Där fick jag utvecklas och där såg de vuxna oss unga och ville presentera livets viktiga frågor och bjuda in till andliga samtal, säger hon.

Parallellt med engagemanget i kyrkan växer också det politiska intresset hos

Birgitta Ed. Hon träffar maken Ulf Kristersson redan som tonåring i moderata ungdomsförbundet och snart börjar det kyrkliga och politiska engagemanget att skava mot varandra.

– Redan efter min konfirmation sa jag att jag ville bli präst. Jag gick igenom hela gymnasiet med sikte på att studera teologi i Uppsala på universitetet. Men när jag väl började där upplevde jag att Svenska kyrkan då var en väldigt vänsterorienterad organisation. Så jag blev en udda fågel i sammanhanget och valde att hoppa av, säger hon och berättar att hon tidigt drev på frågan att kyrkan och staten skulle skiljas åt och att hon fortfarande tycker att det är

LIVSRESA. Under många år pendlade Birgitta Ed till Peking för jobbets skull. Nu har hon landat. Kallelsens låga har inte slocknat.

befängt att partipolitiken ska styra kyrkan.

Den nesliga upplevelsen i Uppsala nagade dock aldrig på gudstron.

– I hela mitt liv har jag haft en väldigt självklar och okomplicerad relation till Gud. Jag kan ofta bli arg på kyrkan, men aldrig på Gud, säger hon.

OM PRÄSTKALLET tänkte hon ”det där får jag ta tag i senare” och rusade istället in i karriären. Hon jobbade för kampanjen ”Ja till Europa” och startade så småningom pr-byrån Sagt:Gjort i mitten av 1990-talet och vid millennieskiftet formades byrån Springtime. Som den ”peoples person” hon är fattade hon tidigt att det är människor som påverkar människor. Byrån blev därför känd för ett nytt sätt att jobba med pr och lobbying, som var mer persondrivet än kampanjdrivet. Karriären snurrade vidare och senare kom Kina att bli ett viktigt land för både karriären och privatpersonen.

– Det blev ett slags utbyte av konsulter och tjänster. Vi representerade nordiska

bolag i Kina och tvärtom. Till slut blev det så mycket arbete i Kina att jag skaffade en lägenhet i Peking och bodde ungefär en vecka i månaden där. Vissa perioder bodde vi med hela familjen i Kina, säger hon.

Men så, efter många år som framgångsrik pr-person och affärsstrateg, och när maken Ulf Kristersson valdes till partiledare för Moderaterna, efter familjens godkännande, blev det inte görkligt för Birgitta Ed att jobba vidare som tidigare.

– Det blev ohållbart. Det skulle bli en form av jävsituation utifrån de kunder och sektorer vi jobbade med och jag behövdes mer på hemmaplan med döttrarna, säger hon.

HÄR ÖPPNAS också en lucka för det som har fått vila i tre decennier – prästkallelsen.

– Heliga Birgitta säger: ”Det anstår inte den vise att ha bråttom”, säger Birgitta Ed och ler stort och fortsätter:

– Jag hade under så många år sagt att ”nästa år tar jag upp det där” att jag nästan började tro att det var försent.

Men det var det inte. Hon beslutade sig för att våga utforska kallelsen och tog upp teologistudierna igen på Teologiska högskolan i Stockholm och är nu prästkandidat i Strängnäs stift. Till jul är tanken att hon ska ta sin magister och sedan gå vidare till ett år på Svenska kyrkans utbildningsinstitut.

Just nu är hon dock frustrerad, särskilt på de grekiska verbböjningarna, och längtar till att komma ut och få bygga församling.

– Jag vill verka för en gudstjänstfirande gemenskap. För mig är församling när människor samlas till måltid och bön, säger Birgitta Ed tydligt.

HON ÄR medveten om kyrkans viktiga funktion med olika slags aktiviteter; musikliv, syförening, filmkvällar till exempel, men längtar efter att fånga in människors andliga längtan och nöd och presentera gudstjänsten.

– För mig är det kärnan i det vi håller på med. Den delade gemenskapen med varandra och Kristus.

Under studierna har hon haft flera praktikperioder som hon håller högt. Bland annat i Mariefreds församling där hon blev indragen i konfirmandarbetet. Hon fortsatte på frivillig basis och sedan en tid tillbaka jobbar hon på timmar i församlingen.

– Det är jätteroligt att få jobba med konfirmanderna! Här behöver jag lära mig mer pedagogik, men jag funderar också på hur vi presenterar kyrkans kärna även för de unga.

– Det är också spännande att få träffa konfirmandernas föräldrar. Vi bjöd

”Jag uppskattar att vara fotbollsmorsa.”

NAMN: Birgitta Ed

ÅLDER: 52 år

BOR: Strängnäs

FAMILJ: Maken Ulf Kristersson och döttrarna Siri, Signe och Ellen. Storfamiljen och släkten. Hunden Winston.

LÄSER NU: ”Morfars pistol”

av Jakob Lind. ”Men jag läser alltid en Selma Lagerlöf-bok också. Jag har precis läst ut ’Jerusalem’. Igen.”

LYSSNAR PÅ: ”Vi skaffade en vinylspelare i julas så nu återupptäcker jag och Ulf vår ungdom igen. Vi har hittat

vinylor med gamla idoler som John Lennon, Ebba Grön, Pink Floyd, Eva Dahlgren, Kent, Ratata och Simon and Garfunkel till exempel. En mer nutida artist jag lyssnar på är Lauren Daigle.”

INTRESSEN: ”I vanliga fall en

massa middagar med familjen, stora släkten och vänner. Jag uppskattar också att vara fotbollsmorsa. Jag tycker det är fantastiskt att följa döttrarnas engagemang.”

NÄRA MÅLET. Det tog Birgitta Ed 30 år att bejaka sin kallelse. Nu är hon halvvägs till en prästvigning. Strängnäs domkyrka ligger bara ett stenkast från bostaden och hon längtar efter möjligheter att fira mässa igen. "Jag vill bjuda in människor till en gudstjänstfirande gemenskap" säger hon.

Vad jag tar med från tidigare yrkesliv? **Så lite som möjligt.**

in dem till en konfir-
mationsupptakt och
presenterade upplä-
get men de fick också
skriva bönelappar och delta i det
som vi brukar göra i kyrkan, säger
hon upplyft och berättar vidare att hon
upplever nyfikenhet på kyrkan och att
hon sällan möter starkt motstånd.

EN VIKTIG rutin i Birgitta Eds personliga
andliga liv är morgonmässan på månda-
gar i Strängnäs domkyrka. Hon sörjer att
pandemin har pausat morgonmässan för
egen del, men växlar snabbt över till att
tänka i positiva banor.

– Även om jag själv är ganska trött på

alla digitala
gudstjänster, så
tror jag att det
har varit enkelt

för dem som är intresserade av kyrkan,
men som inte vågar gå dit, att smygtitta
och vara med på avstånd. Hoppas att vi
som kyrka kan plocka upp det intresset
när vi kan fira gudstjänst i kyrkan till-
sammans igen.

NÄR JAG frågar Birgitta Ed vad hon
tar med sig från sitt tidigare yrkesliv in i
prästrollen svarar hon snabbt och själv-
klart.

– Så lite som möjligt.

– Jag har haft jätteroligt och jobbat med

många spännande saker. Men det här är
något helt annorlunda.

Den framgångsrika pr-personen och
entreprenören är begravd. Birgitta Ed
har klivit in i ett annat uppdrag. Hon vill
istället att människor ska få upptäcka
Gud, vara med och fira gudstjänst och bli
lärjungar till Jesus. Inte genom flashiga
kampanjer eller smarta kommunikations-
strategier. Hon tror helt enkelt att evange-
liet berättas bäst från människa till männ-
iska.

Så. Vissa ränder verkar inte gå ur henne
ändå.

Birgitta Ed är trots allt en "peoples per-
son".

Be årets alla veckor

■ På kammaren. Andlig återhämtning med biskop Karin

(Argument, 2020)

Karin Johannesson

”Vi har alltid vår bönekammare med oss.” skriver Uppsala stifts biskop Karin Johannesson i förordet till boken, som vill uppmuntra oss att med enkla och vardagsnära övningar hålla vårt samtal med Kristus

levande. Boken har ett kapitel för varje vecka på året och varje kapitel innehåller en reflektion, ett Jesusord och en

vardaglig övning för andlig återhämtning att ha med sig under veckan. Reflektionstexterna finns dessutom inlästa på film och nås direkt genom en QR-kod i varje kapitel.

Jag tycker att boken är lättillgänglig och trevlig att ha på nattygsbordet. I de korta reflektionstexterna ges en personlig vinkel inför veckans övning, och de är enkla att ta till sig. Det kan till exempel vara att reducera informationsflödet, vända negativa tankar eller att lära sig en ny psalm.

Bok borde passa bra att ha som underlag i en samlingsgrupp som träffas veckovis. Mitt enda lilla ”aber” är att de tillhörande filmerna är ordagrant samma som texterna, så de tillför ingenting nytt.

ELIN HENNINGSSON

Möjligheter och hinder med samarbetet

■ Samarbetskyrkan: En fråga om ecklesiologiskt kapital

(EFS Budbäraren, 2020)

Marie Rosenius

Samarbetskyrkor drivna i samverkan mellan lokala församlingar och EFS-föreningar har under de senaste 50 åren varit en del av det svenskkyrkliga landskapet. När samarbetet fungerar väl förenas det bästa av två världar – Svenska kyrkans stabila förankring i en historisk kyrkotradition och EFSs lekmanengagemang, väckelsearv och missionsfokus.

I studien *Samarbetskyrkan: En fråga om ecklesiologiskt kapital* belyser teologen Marie Rosenius samarbetskyrornas situation i vår tid. Rosenius pekar på såväl möjligheter som hinder, men lyfter framför allt fram samarbetskyrkans unika potential – dess ”ecklesiologiska kapital”. Rosenius lyfter ett antal

aspekter: gemenskapstanken, spiritualiteten, den starka lekmanbetoningen och bildningsidealet.

I vår kulturellt pluralistiska tid behöver Svenska kyrkan odla en pastoral blandekonomi med utrymme för att olika kyrkligheter och spiritualiteter ska kunna blomstra sida vid sida. Rosenius studie påminner om att samarbetskyrkan spelar en viktig roll i den blandningen. Boken är en forskningsrapport, sakligt inriktad på sitt ämne snarare än på textens form och flyt. Ett utmärkt underlag för en informerad reflektion över hur samarbetskyrkan även fortsatt ska kunna fungera berikande för såväl Svenska kyrkan i stort som för EFS.

JAN ECKERDAL

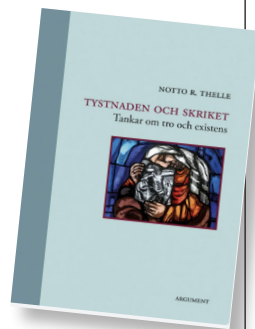

En bok man vill äga, inte låna

■ Tystnaden och skriket – Tankar om tro och existens

(Argument, 2020)

Notto R Thelle

Ibland möter man en bok som är så koncentrerad att den framstår som ny vid varje omläsning. Nya meningar stiger fram ur en text man trodde sig känna väl. Så är det med *Tystnaden och skriket* av den norske prästen (– och professorn, teologen, och missionären) Notto R. Thelle.

Notto levde 16 år i Kyoto som missionspräst och det märks tydligt. Han drar sig inte för att visa sin respekt för asiatiska vishetsläror, samtidigt som han inte visar någon tvekan i sin kristna hemvist, och i hans språkliga estetik är

avståndet heller inte stort mellan japansk diktning och den norska 1900-talslyriken.

Jag tycker särskilt om dem, de små diktfragmenten som lyser i texten. De tvingar fram en noggrannhet i tanken.

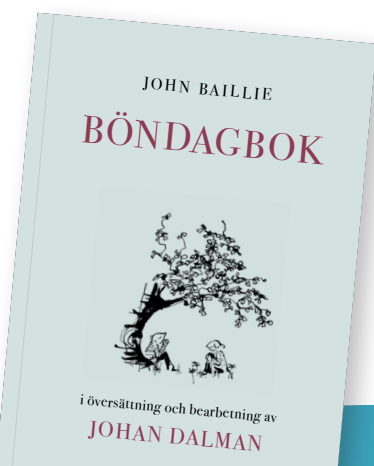
I den här boken har han skrivit en samling texter – både kortare och längre – om spänningarna och motsättningarna som vi möter i livet. Det är som om han vill säga: Var inte rädd för det ofullkomliga, för det motsägelsefulla. Hans ambition är att lyssna till det som ligger mellan ytterligheterna. I inledningen av boken skriver han ”Livet blir inte helt förrän vi ger utrymme åt alla motsättningar – i oss själva och världen vi lever i. Åt krisen och hoppet, tystnaden och skriket, samtidigt.”

Jag är i vanliga fall en stor vän av lånebibliotek, men den här boken tycker jag att man ska äga! Just för att kunna gå tillbaka, kanske efter en månad, kanske efter ett år, och läsa om texterna på ett nytt sätt. Jag vet att jag kommer att göra det i alla fall.

Thelle skriver att ”det verkliga samtalet oftast börjar när sista ordet är sagt”. På samma sätt kanske den här boken når sin läsare på allvar först när pärmarna är hopslagna.

AGNETA LARSSON

Klassisk bönbok för 2020-talet

BÖNDAGBOK

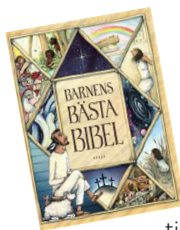
ÖVERSATT OCH BEARBETAD AV
BISKOP JOHAN DALMAN

UTGIVNING MAJ

Beställ på verbum.se

VERBUM

Högläsning

Sex lördagsmorgnar med start 27/3 kan du lyssna på berättelser ur Barnens Bästa Bibel. Avsnittet finns tillgängligt att titta och lyssna på mellan kl 9.00–10.00 på www.svenskakyrkan.se/orebro. Medarbetare ur **Olaus Petri församling, Örebro** läser.

Bibelfokus

Under våren fortsätter **Vårfruberga-Härads församling** med digitalt bibelstudium, om kommande söndags texter. Varje tisdag kl 19–20. Info på webben.

Påskan på avstånd

Inför påsk får skolorna i **Kaffjärdens församling** material om påskan. Det är övningar, pyssel, biblar och palmkors. Dessutom blir det tipspromenad runt kyrkogård.

Hjälpen fortsätter

Eskilstuna pastorat fortsätter att hjälpa riskgrupper med att handla och hämta ut medicin under 2021. Hjälpen erbjuds den som bor i Eskilstuna kommun och behov av hjälp matchas med volontärer. Ansökningar sker via webben.

Bildjakt för barn

Vid **Almby församlingshem, Örebro**, kan du och ditt barn (3–8 år) gå på bildjakt varje vecka. Kom när som helst mellan måndag-onsdag kl 10–12. Start och information finns vid barnentrén på baksidan.

Säkra träffar för riskgrupper

Träffa diakon Kajsa utomhus, oavsett väder! En kopp kaffe och pratstund kan den i riskgrupp få måndagar kl 13.30–15.30 vid huvudingången till **S:t Mikael's kyrka, Örebro**.

För både kropp och själ

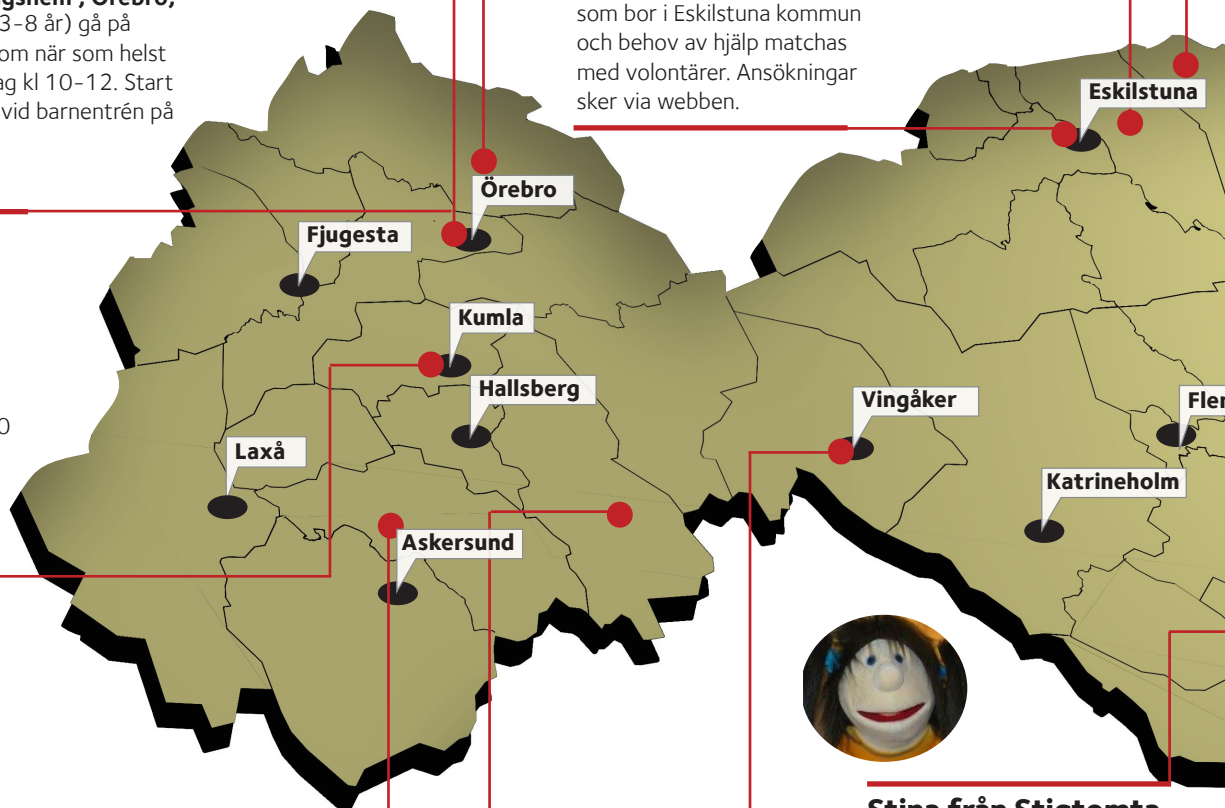
Starta en kort pilgrimsrunda vid ingången till kyrkogården i **Kumla**, bredvid Kyrkogårdsenheten på Ånggatan. Följ sedan skyltarna och ta del av pilgrimens sju nyckelord.

Tjejhäng utomhus

I **Lerbäck-Snavlunda pastorat** kan tjejer 11–13 år komma och hänga utomhus 23/3, 13/4 och 11/5 kl 17.00–19.00. Samling vid Lerbäck's kyrka.

Vår + café = sant

Sköllersta församling kommer under våren inbjudna till vårcafé i kyrkparken i Pålsboda. Under säkra former blir det fika, tipspromenad, musik och sång. Titta in på webben så får du datum och mer information.

Stina från Stigtomta

Med jämna mellanrum kommer Stina i **Stigtomta-Vrena församling** dyka upp på webb och Facebook för att berätta om kyrkoåret. Under passionsveckan och påskan har hon påskkalender.

Spel på kyrktrapp

Vingåker-Österåker pastorat bjuder skolklasser på påskspel på kyrktrappan. Barnen står kyrkbacken och församlingens skådespelare kommer inifrån kyrkan.

Skattjakt

Den 6/6 har **Kiladalens församling** familjedag med skattjaktsgudstjänst på Palstorps äventyrsgård. Drop in mellan kl 10.00–12.00 men anmälan krävs via webben.

Se, jag är världens ljus

Konstutställning med målningar i intensiva och livfulla färger av Irene K:son Ullberg visas under fösommarren i **Strängnäs domkyrka**. Verken visas 16/5–13/6.

Fika inte ensam

Ta en fika och surra och snurra en stund om allt och ingenting med diakon Ellinor. I **Salems församling** kan du ta en kvällsfika onsdagar kl 19.00 digitalt

Promenera mera

Hemma med barn? Gå promenader tillsammans med **Sorunda församling**, måndagar och onsdagar kl 9.30 – 12.00.

Tänk till om byggnader

Rönö församling vill ha in synpunkter, idéer och tankar från församlingsborna kring församlingens fastigheter. Vad saknas, nya funktioner och framtidsplanering ska skickas in senast 1/5.

Livets pärlor

Samtalsgrupp för dig mellan 20–40 år i **Nynäshamns församling**. Samtal och diskussioner över livets små och stora frågor med utgångspunkt i Frälsarkransen och var och ens funderingar.

Digitala träffar onsdagar udda veckor kl 18.30–20.30.

FÖLJ MED OCH BE

Morgonbön

Gud, låt min första tanke denna morgon gå till Dig, låt min första vilja vara att tillbe Dig, låt det första ordet på min tunga vara ditt namn. Det första jag gör vara att stilla mig inför Dig i bön.

*Jag prisar och tillber Dig
för din fullkomliga visdom och fulländade godhet
för din kärlek till alla människor
för din kärlek till mig
för de ousägligt rika gåvor Du anförtror mig
för din heliga Ande som bor i mig
för din Andes sjufaldiga gåvor.*

Skydda mig från vanföreställningen att när denna morgonbön är över, då är också dagens samtal med Dig över så att jag inte låter timmarna gå utan att tänka mer på Dig. Nej, låt skimret, sällheten och styrkan från denna stund följa mig.

Bön ur Bön dagbok av John Baillie i översättning och bearbetning av Johan Dalman. Kommer på Verbum i maj.

Varje vecka ber vi i Strängnäs stift för ett kontrakt och för dess kontraktsprost, samt för församlingarna i kontraktet. Vi ber också för våra systerkyrkor i de länder som ingår i Borgågemenskapen och våra vänstift. Se vecka och kontrakt nedan.

VECKA 13 + VECKA 21

Domprosteriets kontrakt, kontraktsprost Markus von Martens.
Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö, Mariefred, Vårfruberga-Härad, Stallarholmen, Åker-Länna, Daga och Frustuna.

VECKA 17 + VECKA 25

Rekarne kontrakt, kontraktsprost Pernilla Parenmalm.
S:t Ansgar, Tunafors, S:t Johannes, Västra Rekarne, Torshälla, Hällby med Tumbo och Råby-Rekarne, Husby-Rekarne, Näshtula, Kafjärden och Stenkvista-Ärla.

VECKA 14 + VECKA 22

Oppunda och Villåttinge kontrakt, kontraktsprost Thore Rosenberg.
Katrineholmsbygden, Björkvik, Västra Vingåker, Österåker, Flen, Helgesta-Hyltinge, Dunker-Lilla Malma, Mellösa och Bettna.

VECKA 18 + VECKA 26

Norra Närke kontrakt, kontraktsprost Tomas Rådehed.
Adolfsberg, Almby, Edsberg, Långbro, Mikael, Mosjö-Täby, Örebro Nikolai, Örebro Olaus Petri, Knista, Axberg, Glanshammar och Tysslinge.

VECKA 15 + VECKA 23

Nyköpings kontrakt, kontraktsprost Ylva Evensen.
Kiladalen, Nyköping, Oxelösund, Stigtomta-Vrena, Tunaberg, Rönö och Tystbergabygden.

Alla Helgona kyrka, Nyköping

VECKA 16 + VECKA 24

Södertälje kontrakt, kontraktsprost Åsa Lindgren.
Enhörna, Hölö-Mörkö, Södertälje, Östertälje, Turlinge-Taxinge, Överjärna, Ytterjärna, Vårdinge och Trosa.

VECKA 19 + VECKA 27

Södra Närke kontrakt, kontraktsprost Jimmy Åkerfeldt.
Askersund-Hammar, Ramundeboda, Skagershult, Finnerödja-Tived, Viby, Sköllersta, Lerbäck, Snavlunda, Hallsberg, Kumla, Hardemo, Ekeby, Asker, Lännäs och Kvismare.

VECKA 20 + VECKA 28

Nynäs kontrakt, kontraktsprost Peter Mourath.
Grödinge, Sorunda, Ösmo-Torö, Nynäshamn, Salem.

Tema

Psalm

Psalmboken är älskad för sina texter och har hjälpt människor genom århundraden.

Men språket förändras och nya sånger vill in i psalmboken.

Hur tänker psalmförfattare? Och vilka psalmer är omistliga favoriter?

**Skapar svår-
sjungna psalmer
onödig distans?**

**Fördjupningstext
av Karin Runow
på sidan 20**

Körsång fick Camilla

Genom körsången i kyrkan väcktes Camilla Ringgrens intresse för teologi och kulturarv. Det ledde till en vändpunkt i livet.

SOM LITEN sjöng Camilla Ringgren i barnkör och sedan ungdomskör, men efter det blev det uppehåll när hon studerade på annan ort. För tio år sedan flyttade Camilla till Stigtomta, och det var självklart att börja sjunga i kyrkokören. Just nu ligger körens repetitioner nere, men den lilla ensemblen SoLaTi som Camilla är med i sjunger ibland i församlingens webbsända gudstjänster.

Under alla år i kyrkan har Camillas

nyfikenhet på kyrkorummet, psalmerna och religion i stort vuxit.

– Som kyrkokörsångare tillbringar man väldigt mycket tid i kyrkan och jag har länge funderat över vad rummet gör med oss. Kyrkorummet är fyllt av andlighet och tröst och bär på så mycket historia, säger Camilla.

Det var denna växande nyfikenhet som i början av 2020 fick Camilla att ta steget och börja läsa teologi. Men jobbet som polis, omständigheterna

KARRIÄRSBYTE. Kören gjorde Camilla nyfiken på kyrkorummet, psalmer och religion. Hon slutade som polis och läser nu om kulturarv på universitet.

FOTO: MAGNUS ARONSON

att vilja läsa teologi

kring pandemin, familjen med två barn och en nära anhörigs bortgång gjorde att hon efter ett tag la teologistudierna på is. Istället seglade en ny möjlighet upp på horisonten.

NU HAR Camilla, efter 18 år inom polismyndigheten, sagt upp sig och börjat läsa kursen *Det mångfacetterade kulturarvet*, vid Karlstad universitet.

– Jag vet inte vart det leder men jag kände att det var dags för en time-out i livet. Det kyrkliga kulturarvet är så spännande, både materiellt och immateriellt, och jag njuter av att få läsa om det som intresserar mig.

Även psalmsång ligger Camilla varmt om hjärtat och "Vila i mig"

(755), betyder särskilt mycket.

– Den talar om min upplevelse av hela kyrkan, det är bara att sträcka ut en hand så finns någon där. Den beskriver kyrkans sammanhang som tröstande och otvunget – en plats för alla.

Det är också just det som Camilla tycker är det fina med kyrkokören, att den har något som tilltalar alla.

– Vår körledare Susanne Forslund gör ett fantastiskt jobb med att hitta blandad repertoar. Vi sjunger allt från Vivaldi till Herreys och psalmer i gudstjänsterna. Det syns också på blandningen av gamla och unga i kören. Det finns verkligen något för alla.

ELIN HENNINGSSON

Sjung psalm i virtuell kör

Du har chans att vara med och sjunga i Sveriges radio, i ett samarbete mellan Gudstjänsten i P1 och Andliga sånger i P2.

Lyssnare inbjuds att skicka in videoklipp när de sjunger psalm 285 "Det finns djup i Herrens godhet" och bilda en virtuell kör.

Detta spelas upp i Andliga sånger och i radiogudstjänsten söndagen den 25 april som då har tema Britt G Hallqvist.

Tonsätt en psalmtext

Tidningen *Kyrkokör Journalen* har psalmer som tema under hela 2021.

I varje nummer av tidningen kommer en nyskiven text att presenteras. I årets första nummer är det en text till Kyndelsmässodagen av Åsa Hagberg som söker en melodi.

Beställ lösnummer eller prenumeration på www.sjungikyrkan.nu

Tryck på repeat

Svenska kyrkan har ett Spotifykonto med musiklistor som passar de flesta tillfällen. För dig som gillar psalmer extra mycket borde listan "Svenska psalmer" passa utmärkt. Lyssna och njut, om och om igen..

700 kyrkomusiker saknas

År 2030 saknas omkring 700 kyrkomusiker i Svenska kyrkan. För att öka intresset för yrket lanseras en webbplats, *Organister i framkant*. Ett av målen är att fler barn ska lära sig spela orgel.

Orgelsagor, konserter i raggsöckar och barn som lär sig bygga och spela orgel är några av delarna i planen för att få fler kyrkomusiker.

Den nya webbplatsen innehåller bland annat en resursbank med pedagogiska tips kring arbetet med orgel i församling, kontaktuppgifter för att underlätta nätverkande och samlad information om orgelutbildningar och orgelbyggare.

www.organisteriframkant.se

Kyrkomusiker drabbas ofta av psalmonella – orsakas av små elakartade organister.

Inspireras av Jesus och kollegor

Jenny Nordström, kantor, och Anders Lennartsson, församlingsherde, har skrivit omkring 65 olika sånger för gudstjänstbruk tillsammans. De bearbetar varandras alster tills båda är nöjda med resultatet.

DERAS GEMENSAMMA psalmskrivande sker oftast digitalt. Jenny får en text på mail eller sms av Anders och sedan tonsätter hon, spelar in ett röstmemo och skickar tillbaka.

– De gånger vi kör fast vid en textformulering eller en melodislinga så ses vi IRL och sjunger tillsammans. Då brukar lösningen komma av sig självt, säger Jenny Nordström, kantor i Glanshammars församling.

Jenny tycker att det viktigaste med texten i en psalm är att förstå budskapet, att språket är tilltalande och användarvänligt.

– Jag vill gärna att något i texten ”hakar tag” i mig och får mig att reagera, antingen känslomässigt eller intellektuellt – i bästa fall både och. Det är viktigt att textens innehåll och musiken hör samman och förstärker varandra.

FÖR ANDERS Lennartsson, församlingsherde i Nikolai församling, Örebro, är det viktigaste i en psalm att den är sångbar, är grundad i bibliskt material eller troserfarenhet.

– Det är viktigt att den går att begripa och ger en känsla som berör, säger han.

Vad inspirerar dem då till psalmskrivande?

– Anders! Och Jesus! Jag inspireras av personer och situationer i min närhet, säger Jenny.

– Det kan också vara att jag tycker att någonting saknas, till exempel en psalm med tema ”Livets bröd” till Midfasto-söndagen. Då blir jag inspirerad att skapa nytt. Jag tycker om att jobba kring olika teman eller utgå från bibeltexter. Att jag får möjlighet att vara en bärare av kyrkans musikaliska tradition, det är stort för mig! Anders svarar:

– Jenny! Men i grunden är det bibeltext, en troserfarenhet eller en händelse som ger mig inspiration. Också tankar och dikter av andra inspirerande personer som Fransiskus, humanisten Bengt Jacobssons dikter, kollegors tankar och annat jag möter i vardagen.

– Nu är jag med i Anders Frostensons

”En psalm är till för att sjungas av en församling”

Jonas Jonson, biskop emeritus och uppskattad psalmförfattare, har fått ett drygt 30-tal av sina psalmer tonsatta och utgivna.

Han vet vad som krävs.

– En psalm bör vara enkel med ett rent och modernt språk. Den ska vara rytmisk och sångbar och ha ett tydligt innehåll som speglar kyrkans bekännelse. En psalm är i första hand till för att sjungas av en församling.

– Den kan vara en lovsång, en bön, en bibelparfras. Den kan också vara undervisande, uppfordrande eller bekräftande. Men aldrig jagcentrerad – många (om än inte alla)

måste kunna känna igen sig i texten och göra texten till sin.

Vad inspirerar dig till att skriva psalmer?
– Att texten är efterfrågad, att människor finner tröst och glädje när de sjunger.

I Psalmboken 1986 med tillägg är sex av dina psalmer med, 20 (inklusive tio översättningar) finns i Psalmer i 2000-talet.

– Jag har psalmer både i den norska, nord-samiska, finska och finlandssvenska psalmboken, och det finns översättningar till engelska, tyska och portugisiska som jag inte vet om de används. Mina texter förekommer också i diverse andra sångböcker.

ELIN HENNINGSSON

Jonas Jonson, biskop emeritus och uppskattad psalmförfattare.

”Den textraden är svårsmält och väcker frågor hos mig”

Peter Mourath, Nynäs kontrakt

– Psalm 530, ”En dunkel örtagård jag vet”, har alltid talat starkt till mig både om Guds närhet och min egen längtan. Psalmen talar om det friska vattnet i Guds källa och min egen oförmåga att ta emot: ”Jag kunde nå det med min hand, men törstar än vid källans rand.” Jag nynnar ofta på denna psalm i fastetider.

– Jag tycker mycket om Emil Liedgren diktning. Han var teolog, psalmdiktare och psalmhistoriker, och bland annat ledamot i 1935 års psalmbokskommitté. Han har flera psalmer i 1986 års psalmbok.

Jimmy Åkerfeldt, Södra Närkes kontrakt

– Min favoritpsalm just nu är 858 ur Psalmer i 2000-talet. Den psalmen sätter ord på världsligt elände på ett trovärdigt sätt utan att tumma på himmelskt hopp. Jag tycker särskilt om textraden ”För onda

som för goda låt ett ljus gå upp!” eftersom den är svårsmält och väcker frågor hos mig.

**Prostens
favorit-
psalm**

FOTO: JESPER HÖGLUND

Jenny Nordström och Anders Lennartsson har skrivit omkring 65 olika sånger för gudstjänstbruk ihop.

stiftelses psalmskola där jag utmanas och inspireras av andra psalmförfattare.

Jenny säger att "grädden på moset" skulle vara att få med någon eller några

sånger i den nya psalmboken.

– Först då blir våra sånger till psalmer - i dess rätta bemärkelse.

ELIN HENNINGSSON

Ny psalmbok (?) – så ligger det till

Det är ännu inte beslutat att det blir en revision av psalmboken. Kyrkomötet

2018 gav i uppdrag att förbereda "förslag till direktiv, tidsplan och andra ramar för arbetet med en revision av *Den svenska psalmboken*". Läs mer: www.svenskakyrkan.se/psalmboken/kyrkomotets-beslut-om-psalmboken.

Den färdiga förstudien överlämnades till kyrkostyrelsen i februari 2021. Kyrkostyrelsen tar under våren fram

en skrivelse som ska överläggas under höstens kyrkomöte. I förstudien har församlingarna fått möjlighet att medverka i olika delar. Arbetet har också skett i samråd med ekumeniska kontakter.

När det är möjligt att skicka in psalmförslag kommer det att utlysas offentligt. Dessa skickas då till: psalmboken@svenskakyrkan.se.

Offentlighetsprincipen gäller så Kyrkokansliet kan lämna ut inkomna psalmförslag på begäran.

Det som skiljer ut en psalmtext från andra

Årsbok för Svenskt Gudstjänstliv (Artos förlag, 2020) har titeln **Arbete med psalm: Text, musik, teologi**. Här

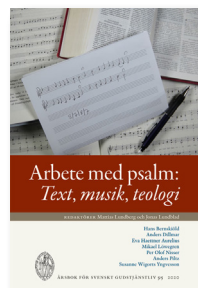
skriver Eva Haettner Aurelius, professor i litteraturvetenskap, under rubriken "Psalmen som händelse och handling"

om psalmspecifika kvaliteter. Det vill säga vilka litterära aspekter som gör att psalmtexter skiljer sig från andra texter ifråga om uppbyggnad, tilltal, händelseutveckling, subjekt med mera. För egen del var det en ögonöppnare när jag läste den texten.

Antologin innehåller flera intressanta artiklar, till exempel den om arbetet med att ta fram nya psalmer. Anders Dillmar, organist Uppsala, reflekterar över behovet av en ny psalmbok och betonar vikten av att inkorporera musikalisk kompetens i detta.

I en artikel av Mikael Löwegren, föreståndare för Sankt Laurentiistiftelsen i Lund, diskuteras formuleringen "stort är trons mysterium". Han menar att den egentligen inte hör hemma i den svenskkyrkliga ordningen, utan att den har smugit sig in bakvägen in i handboken – genom högkyrklig infiltration. Låter kanske konspiratoriskt i denna korta återgivning, men faktum är att Löwegrens uppmaning att högkyrkighetens inflytande på mässan i Svenska kyrkan borde bli ordentligt belyst är en viktig fråga.

MATHIAS LUNDQVIST

"Än räcket Guds frälsning ... till den som sig ångrar och tror. Vackert!"

Ylva Evensen, Nyköping kontrakt

– Det är svårt att välja en favoritpsalm. Många psalmrader följer med mig som böner, löften och även tolkningar av livet. När jag på natten går mellan barnens sånger nynnar jag till exempel på psalm 298.

– En favorit är psalm 189, Bliv kvar hos mig. Sista versen och kanske allra särskilt de två sista

raderna berör mig. "Ditt kors ska skina för min blick, när sist jag somnar in, o Herre Jesus Krist. Då viker natten, morgon bräcker klar. I liv, i död bliv, Herre, hos mig kvar."

Tomas Rådehed, Norra Närke kontrakt

– Jag har alltid gillat psalm 228, I tro under himmelens skyar. För mig påminner den om sommar, sol och våra fina gamla kyrkor på landsbygden, en känsla av kontinuitet genom historien. Fast egentligen är det ju ingen sommarspsalm ...

– Andra versen andas hopp och närhet: "Gud mötte med nåden oss alla/i dopets välsignade stund ..." och

lite senare i samma vers: "... kring helga nattvardsbordet han samlar än sitt folk, där möter han de sina, en evig kärleks tolk. Än räcket Guds frälsning ... till den som sig ångrar och tror". Vackert!

Svårt att sjunga med i de digitala gudstjänsterna

När gudstjänsterna blev digitala blev psalmsången något man lyssnar till.

Diana och Robert Palm i Södertälje nynnade med, men saknar den gemensamma sången i kyrkan.

OMKRING 80 procent av Svenska kyrkans församlingar och pastorat har under det senaste året börjat sända gudstjänster digitalt, både direktsänt och inspelat. På vissa platser erbjuds församlingarna att hämta en psalmbok i kyrkan och låna hem. Allt för att underlätta för att delta i den gemensamma psalmsången.

Diana och Robert Palm bor i Södertälje sedan 15 år och de brukar besöka gudstjänsterna i S:ta Ragnhilds kyrka. Under pandemin har de tittat på församlingens live-sända gudstjänster via sin laptop hemma.

– Vi går till kyrkan och tar kommunion efteråt. Det har varit bra, eftersom det inte går på annat sätt, säger Diana.

DÄREMOT SAKNAR de den gemensamma sången, för hemma blir det mer att de lyssnar.

– Psalmsången är förenande när man är tillsammans i kyrkan, men hemma sjunger

GILLAR PSALMER. Man sjunger kanske med i en del strofer som man kan utantill, säger Diana Palm. Hon och maken Robert ser fram emot att få återvända till S:ta Ragnhilds kyrka för att fira gudstjänst tillsammans med andra. Inte minst för att sjunga psalmer.

FOTO: GUSTAV SVÄRD

vi inte med på samma sätt. Man kanske nynnade lite ibland, säger Robert.

– Ja, när det är strofer man kan utantill, säger Diana.

De har psalmbok hemma, så det hänger inte på det.

– Man är mera passiv när man följer gudstjänsten hemifrån. I kyrkan har man

ju en agenda och deltar på ett mer aktivt sätt, säger Diana.

Psalmsången är något de saknar.

– Det påverkar helheten, psalmerna är en stor del av gudstjänsten. Vi hoppas verkligen att vi får återvända snart.

MIRIAM ARREBÄCK

”Favoritpsalm varierar med årstid och humör”

Pernilla Parenmalm, Rekarne kontrakt

– Det ärligaste svaret är att det varierar... med årstid och humör, det finns ju så många fina psalmer! En psalm som jag dock ofta återvänder till är Sv ps 291, Sänd av himlens sol en strimma... av Oscar Ahlén (även kallad Enebypsalmen).

– Hela psalmen är vacker, men sista versen och slutstrofen har en särskild efterklang. ”Detta skall

vår lösen vara: ej på eget bästa se. I din kärlek oss bevara, kraft till tjänst blott den kan ge. Så blir livets mening skön: kraft till tjänst är tjänstens lön.”

Markus von Martens, Domprosteriets kontrakt

– En av mina favoritpsalmer är Bonhoeffers Sv ps 509

”Av goda makter underbart bevarad” (men med annan melodi!).

Det är nog den första raden i första versen som betyder något särskilt för mig just nu: ”Av goda

makter underbart bevarad det främmande och nya väntar jag.”

**Prostens
favorit-
psalm**

Utan psalm ingen gudstjänst

Enligt Kyrkoordningen (18 kap. 4 §) ska psalmer ur *Den svenska psalmboken* användas vid huvudgudstjänster och kyrkliga handlingar. Det är dock tillåtet att byta ut någon psalm om präst och musiker är överens om det.

Hur många psalmer som ska sjungas och spelas förtydligas i *Kyrkohandboken* där exempelvis högmässan har plats för fem psalmer varav tre är obligatoriska. Vid de kyrkliga handlingarna ska minst två psalmer finnas med.

– Många dopföräldrar, brudpar och sorgehus har egna favoritlåtar som de vill ska framföras eller spelas. Det är oftast inget problem, då blir det extra musikinslag, solosång eller ingångsmusik. Psalmsången försvinner inte eller byts bort, utan man kan tillmötesgå utan att bryta mot Kyrkoordningen, säger Torvald Johansson, domkyrkoorganist i Strängnäs och ledamot i domkapitlets grupp för handläggning av Församlingsinstruktioner.

PIA ANDERSSON

”Psalmer har en given plats”

Andliga sånger i P2 spelar lyssnarnas favoriter

– De poetiska och vackra psalmtexterna håller genom århundraden, säger Katarina Josephsson, programledare för Andliga sånger.

VARJE SÖNDAG bjuder Andliga sånger i Sveriges radios P2 lyssnarna på en timme med kända sånger och psalmer ur den andliga musikkatten. Det är uppskattat och ett av de mest efterhandslyssnade programmen.

I varje program finns plats för lyssnarnas önskningar. Bland dem som önskar psalmer är ”Blott en dag” en av de populäraste och gärna i Freddie Wadlings tappning, liksom ”Du är en bön” av Ingmar Johánsson.

– Många hör av sig och ibland berättar de om personliga anledningar till att de vill höra en viss psalm. Nu senast var det en prästkandidat som ville höra ”Vår Gud är oss en väldig borg”. Han skrev att den psalmen hjälper när han vacklar, berättar Katarina Josephsson.

HON HAR varit programledare för Andliga sånger sedan 2008 och har hela tiden värnat utrymmet för psalmerna.

– Jag fortsätter enträget att spela psalmer. De är så välformulerade och har något att säga, det är substans och inte enbart vacker musik.

– Psalmernas texter är något att hålla i handen när man inte mår så bra.

Katarina Josephsson jämför psalmtexterna

LYHÖRD. Katarina Josephsson är programledare för Andliga sånger dit lyssnare i alla åldrar hör av sig. Psalmerna står sig väl bland önskesångerna.

FOTO: SVERIGES RADIO

med de enklare lovsångerna som också är populära i gudstjänstsammanhang.

– Jag tror inte att en Hillsong-lovsång kommer att finnas kvar om hundra år. En psalm skriven på 1800-talet kan däremot tala till oss även idag – den träffar rakt in i den gemensamma livserfarenheten.

MIRIAM ARREBÄCK

”Den har jag skrivit i mitt testamente ska sjungas på min begravning”

Thore Rosenberg, Oppunda-Villåttinge kontrakt
– Spontant tänker jag dels på en i ”Psalmer i 2000-talet”: 817 ”Med hjärtats tillit” och då framförallt versen ”Gud är hos oss var afton och var morgon, Guds kärlek genom varje dag oss bär.”

– Jag tänker också på en psalm i tillägget i vår psalmbok 745 ”Dansa med änglarna” av Per Harling. Den har jag skrivit i mitt testamente att jag vill ska sjungas på min begravning. Dansa och röra mig till musik har jag alltid älskat att göra. Och att få göra det med änglarna i himlen ser jag fram mot med glädje.

Åsa Lindgren, Södertälje kontrakt

– Favoritpsalm är 420 ”Herren, vår Gud, har rest sin tron”. För mig som präst har psalmen en speciell innebörd: svara ja till kallelsen att tjäna, vara en herde, predika och förvalta sakramenten, be och vaka. Att lita på Herren i alla situationer.

– Den textrad som berör mig mest i psalmen är den i vers tre: ”Plötsligt stod Jesus ibland dem, gav dem med ord och andedräkt fridens och sanningens Ande, sände dem ut med ord av frid: ”Den som hör eder, han hör mig!” Kristus, min Gud och Herre”.

Sången FÖRENAR INTE LÄNGRE

Hur påverkas Svenska kyrkan av att färre sjunger med i psalmerna?

BAKOM ORDEN

Karin Runow är kyrkomusiker med 30 års erfarenhet, körledare och låtskrivare. Organist i Sollentuna.

Psalmsång har traditionellt sett varit viktigt i samband med dop- och begravningsgudstjänster.

Kyrkomusiker Karin Runow ser en utveckling med minskad gemensam sång. "Allt oftare blir det en duett mellan präst och musiker, församlingen sitter tyst i bänkarna."

I mitt arbete som kyrkomusiker funderar jag mycket över psalmens funktion vid de kyrkliga handlingarna dop, konfirmation, vigsel och begravning. Till dessa gudstjänster kommer människor i alla åldrar, med olika stark eller svag koppling till kyrkan, för att delta i en släktings eller väns livshögtid. Formen för dessa gudstjänster är bestämd av kyrkomötet, och ska innehålla minst två psalmer (2017 års Kyrkohandbok för Svenska kyrkan, s 16) där alla närvarande förväntas delta.

I en tid då skoldagen inleddes med psalmsång och alla lät konfirmera sig, då kyrkan var den givna platsen för livets övergångsriter, är det högst troligt att tänka sig att psalmsången fungerade som en gemenskapsfrämjande kraft som förstärkte känslan av delaktighet. Men fungerar psalmsången på samma sätt idag?

Är psalmsång i samband med de kyrkliga handlingarna något som förenar, eller har det blivit ett moment som skapar distans? Allt oftare upplever jag från min plats på orgelpallen att psalmsången vid dop eller begravning blir en duett mellan präst och kyrkomusiker, medan församlingen sitter tysta i bänkarna. Detta är något som helt går emot kyrkans egen önskan om allas delaktighet, vilken finns formulerad på första sidan i kyrkans handbok:

"Delaktighet eftersträvas i alla gudstjänster – att var och en utifrån sina förutsättningar kan vara delaktig i gudstjänstlivet. I gudstjänsten eftersträvas särskilt barn och ungas delaktighet."

Gemensam sång är till sin natur gemenskapsfrämjande. Man känner det under nationalsången vid VM och olympiska spel, allsången på Skansen, fotbollssupportrarnas hyllningskörer, skolavslutningens "Den blomstertid nu kommer" eller på arenakonserten när publiken, ett böljande hav av uppsträckta händer och mobiltelefoner, sjunger med i artistens sånger. Känslan av tillhörighet förstärks när vi sjunger tillsammans, och vi upplever att vi hör ihop med dom som sjunger samma sånger som oss själva.

Så hur kommer det på sikt kommer att påverka upplevelsen av tillhörighet med Svenska kyrkan, då allt färre sjunger med i de psalmer som sjungs där? Kan det rent av få lika allvarliga följder för kyrkan som det får för naturen, om bin och humlor slutar surra?

Trots att jag är kyrkomusiker och uppvuxen i Svenska kyrkan, var det först år 2014 som jag förstod psalmens betydelse för evangelisk-lutherska kyrkor världen över, att psalmsång är något karakteristiskt för just vår gren av kristenheten. Under tre år ingick jag i Lutherska världsförbundets internationella gudstjänstplaneringsgrupp, med uppgift att planera alla gudstjänster som skulle komma att firas under Lutherska Världsförbundets, LWF, generalförsamling i Namibia 2017, 500 år efter reformationen.

I UPPDRAGET låg, bland mycket annat, uppgiften att hitta psalmer som man sjunger i LWF:s alla 140 medlemskyrkor, men vi skulle också hitta psalmer från olika världsdelar, att sjungas på psalmens originalspråk. Den 14 maj 2017 firades den stora reformationsgudstjänsten på en idrottsarena i ett av de fattigaste områdena i Windhoek utkant. Den inleddes med Lutherpsalmen framför andra, "Vår Gud är oss en väldig borg", sjungen av 200 körsångare, brassband och tusentals gudstjänstdeltagare, som den enda möjliga starten på denna gudstjänst.

Psalmsångens rötter leder ända ner till 1500-talet och reformationen, då Martin Luther (1483-1586) i sin strävan efter att göra Guds ord tillgängligt för vanligt folk, översatte Bibeln från latin till tyska och skrev psalmer, för att på så sätt förmedla biblisk kunskap. Psalmerna skulle vara på tyska, ha enkla melodier och upplevas lätta att sjunga med i, som kontrast till den Katolska kyrkans avancerade kör-musik på latin.

Reformationen spred sig snabbt norrut och den svenska evangelisk-lutherska kyrkan tog efter intryck av psalmsången, och år 1695 fick vi vår första svenska psalmbok. Den var Svenska kyrkans officiella psalmbok i över hundra år, ända fram till år 1819, då vi fick den så kallade "Wallinska psalmboken". Nästa psalmbok kom år 1937 och bara femtio år senare kom den psalmbok vi har idag, 1986 års Svenska psalmbok.

Vid alla revideringar och nyöversättningar av psalmboken har diskussionerna gått höga. Vilka psalmer ska vara kvar, och vilka ska tas bort? Vilka nya psalmer ska tas in och varför ska man ändra ett, i och för sig ålderdomligt, men ännu fungerande språk? Behöver vi över huvud taget någon ny psalmbok?

SEDAN ÅR 2017 har vi en ny Kyrkohandbok, där mycket av det gamla finns kvar, men där det finns en hel del nyskrivet, för att passa dagens sätt att uttrycka tro och liv på.

Nu står Psalmboken inför en liknande förändring

i och med det revideringsarbetet som har påbörjats, trots att den psalmbok vi just nu använder togs i bruk för bara trettiofem år sedan. Men det är inte särskilt märkligt. I och med dagens teknik och aktivitet i sociala medier står språket och musiken inför helt nya dimensioner av förändring än tidigare och ju snabbare språket förändras, desto fortare åldras psalmboken.

Sång och musik utgör en stor del av Svenska kyrkans verksamhet bland barn, år 2018 sjöng 25 000 barn i barnkör och 4 000 i ungdomskör. Detta är barn och ungdomar som kommer i kontakt med

"Barnen kan fortfarande, **tack vare skolan**, psalmerna "Nu tändas tusen juleljus", "Stilla natt" och "Den blomstertid nu kommer".

kyrkans språk och musik vid övningar, konserter och när de medverkar i gudstjänsten, och många körer har andakt som en del av sina övningar, där det inte är ovanligt att det förekommer psalmsång (Evertsson 2015, sid 96, 97).

Det är däremot inte säkert att de kommer i kontakt med de psalmer som används vid dop- och begravningsgudstjänster, eftersom dessa sällan används i den vanliga gudstjänsten.

Sedan åttiotalet är det fastställt enligt Skolverket att skolan vara icke-konfessionell, men trots det finns psalmsången kvar inom ämnena musik och religion i de lägre åldrarna. I årskurs 1 ska man lära sig några av de vanligaste psalmerna, men vilka dessa är står inte omnämnt. I årskurs 4-6 ingår det i kursplanen för religion att man ska lära sig om kristna högtider och traditioner med kopplingar till kyrkoåret, till exempel sånger och psalmer. Detta gör att barnen, tack vare skolan, fortfarande kan psalmerna "Nu tändas tusen juleljus", "Stilla natt" och "Den blomstertid nu kommer".

TROTS ATT många ungdomar lever sina liv utan att komma i kontakt med kyrkan, väljer ändå omkring 30 000 tonåringar att konfirmeras i Svenska kyrkan varje år. Men trots att konfirmanderna tar del av psalmboken under sin konfirmationstid, är det inte säkert att de lär sig de psalmer som de under livet troligen kommer att möta i samband med de kyrkliga handlingarna. Jag har under mina trettio år som kyrkomusiker spelat på många konfirmationsgudstjänster, och noterar att de klassiska psalmerna allt oftare får ge plats åt psalmbokstilläggets "700-psalmer". Att det behövs nya psalmer råder det inget

som helst tvivel om, men för att generationer skall kunna sjunga tillsammans behöver psalmkunskapen breddas, och inkludera även de äldre psalmer som fortfarande används.

I MIN kandidatuppsats "Vi tar en psalm som alla kan!" (2019, Ersta Sköndal Högskola) undersökte jag vilka som är de vanligaste dop- och begravningspsalmerna, hur kända och omtyckta de är i olika åldersgrupper och vilka av dessa psalmer "alla" kan.

Jag ville ta reda på hur valet av psalm i samband med dop och begravning går till, varför man väljer en viss psalm och om det fortfarande är psalmer

bra psalmsång. De svar jag fick i undersökningen visar att min upplevelse att folk sjunger med i psalmerna i allt mindre grad än förut, till viss del delas av prästerna, men att olika psalmer ger olika bra psalmsång.

Kyrkorummets storlek är en faktor som påverkar sången, men den största skillnaden blir när de anhöriga har en kyrklig anknytning. Där blir psalmsången som allra bäst.

De barn 9-13 år som ingick i undersökningen, var allihop körsångare. Trots det kände de inte till så många psalmer, så där finns det ett stort kunskaps-glapp.

"Kyrkans ledning **måste prioritera kyrkomusiken** i mycket högre grad än vad som sker nu."

som "alla" kan. Min upplevelse var att gudstjänstdeltagarna i samband med de kyrkliga handlingarna i allt större utsträckning sitter tyst under psalmsången.

Tycker dopföräldrar och anhöriga inte att det är viktigt vilka psalmer som sjungs, och låter prästerna välja psalmer som ingen kan? Kan det vara så att yngre människor inte kan de dop- och begravningspsalmer som förekommer mest? Sjunger man inte med därför att man inte tycker om psalmerna?

RESULTATET VISAR att dopföräldrar och anhöriga till den avlidne väljer psalmerna tillsammans med prästen, och man strävar efter att välja åtminstone en psalm som alla kan.

Vid dop är de mest använda psalmerna "Tryggare kan ingen vara" och "Du vet väl om att du är värdefull", vid begravning "Härlig är jorden", "Blott en dag" och "Bred dina vida vingar". Att dessa är de mest använda psalmerna betyder dock inte att alla kan dom eller tycker om dom.

Bland 9-30 åringarna ligger "Du vet väl om att du är värdefull" i topp, men ju äldre man blir, desto sämre kan man eller tycker om den.

När det gäller "Härlig är Jorden" och "Bred dina vida vingar", är förhållandet det omvända. Dessa psalmer är välkända och omtyckta från 40 år och uppåt, men de är i stort sett okända i de yngre åldrarna. Alla, utom svarsgruppen 9-13 år, kan och tycker om "Tryggare kan ingen vara" och "Blott en dag", och det blir bra psalmsång då man sjunger dessa.

Vid dop förekommer relativt ofta "Sov du Lilla" och "Lilla liv" ur Psalmer i 2000-talet, men ger inte

Den enda doppsalm de kände till väl var den som är den mest använda vid dop, psalm 791 "Du vet väl om att du är värdefull". Den är välkänd och omtyckt av alla, utom den äldsta svarsgruppen.

Varför är då den psalmen så populär vid dop, och hur har denna relativt nya psalm lyckats etablera sig så starkt i ett annars mycket traditionellt musikaliskt landskap?

Den psalmen var ny i 1986 års psalmbok och blev snabbt populär som konfirmationspsalm, för många årskullar framöver. När samma människor, senare i livet bildade familj och lät döpa sina barn, ville man sjunga något man kände igen och tycker om.

Jag drar av det slutsatsen att konfirmationstiden är en viktig tid för psalminläring, och att kyrkomusiker bör vara aktiva i arbetet med den gruppen.

I FÖRHÅLLANDE mellan nya och traditionella psalmer finns det en skillnad mellan dop och begravning. I planering av begravning styr tradition och den avlidnes önsksningar psalmvalet i hög grad, medan dopföräldrar är mer öppna för att välja nya psalmer, med modernare språk, även om man misstänker att ingen kan dessa sedan förut, och att det i och med det riskerar att inte bli bra psalmsång. Att man ändå väljer dessa psalmer relativt ofta, tolkar jag som att det finns en längtan hos dopföräldrarna efter att psalmerna inte bara ska sjungas av tradition, utan kännas relevanta, personliga och berörande.

Men hur ska glappet mellan de nya psalmer som sjungs vid dop och de psalmer människor i alla åldrar faktiskt kan, kunna överbryggas?

Det verkar vara så att de psalmer som folk kan och sjunger med i, är sådana som sjungs vid fler tillfällen än just vid de kyrkliga handlingarna. De nya psalmer som skrivits just för dop och begravning kan omöjligen bli psalmer som alla kan, eftersom

man aldrig hör dem någon annanstans än just vid dessa kyrkliga handlingar.

Det är inte otroligt att tänka sig att psalmsången vid dop och begravning skulle påverkas positivt om vi lärde barn, ungdomar, vuxna och äldre, som kommer till våra verksamheter och gudstjänster, de psalmer som används vid de kyrkliga handlingarna, även de nyskrivna.

Genom tidigare forskning och min egen undersökning drar jag slutsatsen att man kan och tycker om de psalmer som man sjunger som barn.

Så länge som skolan lär ut sommarpsalmerna och julpsalmerna, kommer dom att finnas kvar som en gemensam psalmskatt, och kyrkan gör därför klokt i att välkomna skolan varje gång den önskar komma dit för att ha sina avslutningar och samlingar inför sommar- och jullov. Stänger vi den dörren är jag rädd för att det på sikt kan få allvarliga konsekvenser i vilka psalmer som är en psalm som alla fortfarande kan sjunga tillsammans.

SÅNG OCH musik utgör en stor del av Svenska kyrkans verksamhet bland unga. Dessa barn medverkar regelbundet i gudstjänsten, och har alla chanser att på ett naturligt sätt få tillgång till psalmer. Här görs goda satsningar redan nu, men det finns mycket kvar att göra för oss som arbetar med dessa grupper, i att aktivt lära ut psalmer som de inte kommer att komma i kontakt med utan vår hjälp, men som de kommer att ha glädje av genom hela livet.

Men antalet barn och ungdomar som sjunger i kör i kyrkan sjunker för varje år. För att kyrkans körverksamhet ska kunna fortsätta att vara en av de viktigaste kyrkliga växtplatserna för barn och ungdomar, måste kyrkans ledning prioritera kyrkomusiken i mycket högre grad än vad som sker nu. Kyrkomusikutbildningarna måste få utökade ekonomiska resurser för att kunna ge sina studenter en större bredd och ökad kunskap i körsång för yngre åldrar, i många olika musikaliska genrer.

Barn och ungdomar som sjunger i kyrkans körer bör sjunga psalmer. Det är texter och melodier som sjungits av tidigare generationer, men också nyskrivna psalmer, följeslagare genom livets olika skeden. Om barnen och ungdomarna slutar sjunga psalmer, vem ska då om tjuugo år sjunga med i de två psalmer som alltid ska ingå i de kyrkliga handlingarna dop och begravning?

KARIN RUNOW

Texten är en förkortad och bearbetad version av kandidatuppsatsen "Vi tar en psalm som alla kan!" Uppsatsen i sin helhet hittar du på Strängnäs stifts webbplats.

FOTO: ULRICH SCHULTE

Till varje bild i utställningen "Älskad för den du är" finns en presenterande text, ord från personer som känner och älskar just det här barnet.

Älskad för den du är

Fotograf Ulrich Schulte visar i utställningen "Älskad för den du är" porträtt av barn och vuxna med Downs syndrom för att öka kunskap och motverka fördomar. Från och med Internationella Downs syndromdagen (den 21 mars) till och med den 2 maj visas fotoutställningen i **Strängnäs domkyrka**.

– Vi har alla något att lära av den kärlek och energi som dessa barn sprider. Det går inte att möta dem utan att påverkas av dem och det är något jag vill förmedla med bilderna, säger Ulrich Schulte.

Utställningen är ett samarbete mellan Strängnäs domkyrkoförsamling och FUB i Strängnäs.

FUB arbetar för att barn, unga och vuxna med utvecklings-störning/intellektuell funktionsnedsättning ska kunna leva ett gott liv.

Influencerlivets baksida

Svenska kyrkans filmpris gick 2021 till filmen *Sweat* med manus och regi av Magnus von Horn.

Sweat handlar om fitness-stjärnan Sylwia som brinner för att hjälpa sina hundratusentals följare på sociala medier att hålla igång. Men bakom den peppande fasaden brottas hon alltmer med frågor om närhet och relationer.

Att vara människa och rolig

En helt ny kurs erbjuds i sommar på Göteborgs universitet. "Den humoristiska människan: humor i litteratur, filosofi och teologi" (7,5 hp, halvfart distans).

– Det handlar om vilket slags väsen en människa måste vara för att kunna uppfatta något som roligt. Relationen mellan att vara människa och att vara rolig, humor och subjektivitet, säger Ola Sigurdson, professor i teologi.

Tanken med kursen är att studenterna ska få en ökad förståelse för hur humor är en central del av vår mänsklighet. Läs mer på www.gu.se. Sommarkurser 2021, Institutionen för litteratur, idéhistoria och religion.

Vet du någon lämplig sångerska till gudstjänsten?

– Ja vi har en mässo-sopran.

Räkna med fler ekonomer

Tryggt när samverkansbyrån i Hallsberg sköter bokslut och löner

Samverkan kring vissa tjänster blir allt vanligare i Svenska kyrkans församlingar. I Hallsberg finns en samverkansbyrå som sköter ekonomi och löneadministration för fem församlingar och pastorat i södra Närke.

HALLSBERGS FÖRSAMLINGS samverkansbyrå startade 2018 och har idag tre anställda. Jan Theelin, Sonja Bejstam och Lars Gottfridsson servar de anslutna församlingar med ekonomitjänster såsom bokföring, budget och bokslut men också lönehantering och support kring anställningsavtal.

I nuläget är fyra enheter, utöver Hallsbergs församling själva, anslutna till samverkansbyrån: Viby, Kvismare, Bodarne och Lerbäck-Snavlunda, samtliga i Södra Närkes kontrakt.

– Det ser lite olika ut i de anslutna församlingarna. En del har fortfarande en egen ekonomiassistent som har hand om fakturering och kollekt i KOB, säger Jan.

SAMVERKANSBYRÅNS ANSTÄLLDA menar alla tre att det är en stor trygghet att vara flera ekonomer på samma arbetsplats.

– Då kan vi hjälpa varandra och bolla frågor som dyker upp. Om varje församling har en egen ekonom så är risken stor att den känner sig väldigt ensam, säger Lars.

En annan stor fördel är att det är mindre sårbart att vara fler. Som ensam ekonom i en församling går det knappt att bli sjuk eller ta längre sammanhållen semester, då riskerar kollegorna att bli utan lön.

Jan, Lars och Sonja delar kunderna mellan sig. På så sätt får de en väldigt nära relation till församlingen vars ekonomi de sköter. Det innebär också att viss kundanpassning kan ske och det är lätt att åka ut på besök eftersom de geografiska avstånden är korta.

– Den lokala förankringen går inte att överskatta. Det är en stor fördel att känna igen den du betalar ut lön till. Det gör vi genom att vi är ”lagom” stora, säger Lars.

SONJA BEJSTAM har varit med från starten av samverkansbyrån i januari 2018 och kom då från offentlig sektor. Hon känner igen mycket av lag-

NÄRHET. Genom att fördela kunderna mellan sig får Sonja, Jan och Lars, en nära relation till

Lokal förankring
går inte att överskatta

stiftning och politik även inom kyrkan.

– Mycket av samverkansbyråns jobb handlar om att bygga upp fungerande rutiner. Det är lätt att snegla på andra kunder, tipsa om vad som funkar bra och ta godbitarna från varandra, säger Sonja.

Närheten gör också att samverkansbyrån kan förmedla kontakter mellan församlingarna.

– Att känna till människorna och verksamheten på plats är ovärderligt. Det har varit tre roliga och lärorika år, jag får jobba med fantastiska människor.

JUST NU undersöks möjligheterna att samverka inom fler områden genom samverkansbyrån. Lars ska gå en utbildning i GDPR för att kunna stötta de anslutna församlingarna i personuppgiftsfrågor.

– Även fastighetsfrågor har tidigare diskuterats som ett möjligt samverkansområde, säger Jan.

ELIN HENNINGSSON

församlingen vars ekonomi de sköter. Men har samtidigt varandra att bolla med.

FOTO: MAGNUS ARONSON

... samtidigt på nationell nivå

Löneservice för Alle?

Svenska kyrkan etablerar sin nya nationella löneservice i Uddevalla från den 1 maj 2021.

På servicebyrån i Uddevalla är idag 30 anställda, varav 15 arbetar med löner. Den delen av verksamheten tar nationell nivå nu över och bygger ut till att ha kapacitet att omfatta hela Svenska kyrkan, en samverkan som förutsätter gemensamma arbetssätt.

Servicebyrån i Uddevalla erbjuder förutom löner också tjänster inom områdena ekonomi, fastighet och HR. Fullt utbyggd, om 5–7 år, antas verksamheten ha omkring 65 anställda.

Gemensam lönehantering ingår i kyrkostyrelsens långsiktiga strategi för digitalisering och samverkan (fastställd i juni 2020.)

Beslutet innebär ett antal åtaganden som kyrkostyrelsen föreslår kyrkomötet i sin skrivelse Verksamhet och ekonomi 2021–2023.

- Den grundläggande digitala infrastrukturen inom Svenska kyrkan ska **finansieras gemensamt**.
- De gemensamt finansierade systemen **görs obligatoriska** efter en införandeperiod.
- Kyrkostyrelsen kommer på sikt att **begära en avgiftsväxling**, där stora delar av enheternas kostnader för IT, lön- och ekonomicenter läggs på nationell nivå och finansieras av avgiften för den gemensamma verksamheten.
- Avgiften för den gemensamma verksamheten ska genom en kyrkoordningsändring **höjas från och med år 2024**.

Kyrkomötet kommer att behandla dessa frågor i höst. Läs mer på internwww.svenskakyrkan.se/samverkan

Så tycker kunderna:

”De har samlad kunskap och erfarenhet som vi värdesätter”

Benjamin Lundqvist,
kyrkoherde i Viby församling

– Vi är väldigt nöjda! Det är en trygg hamn när det gäller ekonomihanteringen. Vi har tidigare anlitat utomkyrkliga aktörer men att ha någon som förstår verksamheten är toppen. Sonja är noggrann och ställer bra krav på oss.

Gunlög Axelsson Öhlund,
kyrkoherde i Kvismare församling

– Det finns en genuin vilja hos samverkansbyrån att lösa problem, lära känna och förstå just vår församling. De har en samlad kunskap och erfarenhet som vi värdesätter. Visst fanns det en rädsla innan vi anslöt oss för att tappa kontrollen genom att inte ha kunskapen ”i huset”, men det har inte blivit så. Det känns positivt att köpa tjänsten lokalt, inom kontraktet.

SKÄRMVAN. Arbetsuppgifterna har förändrats för sjukhuspräst Bo Rydén, behovet av samtalsstöd bland personalen har ökat. FOTO: MAGNUS ARONSON

Fokus flyttat från patient till medarbetare för sjukhuspräst Bo Rydén

Hur har ditt arbete som sjukhuspräst förändrats före och efter pandemin?

– Jag hann arbeta som sjukhuspräst ett par år innan Corona, och i huvudsak handlar arbetet om att gå runt på olika avdelningar, titta in, småprata, sitta ned och lyssna på patienter. Helt enkelt ”drälla omkring” och vara tillgänglig på ett strategiskt sätt. Och besöka de som frågar efter mig också såklart. Jag var nog extra mycket på geriatrisk demensavdelning och vid palliativa vården.

– Jag höll andakt en gång i veckan och startade upp en mindre volontärbesöksgrupp.

Efter Coronas intåg våren 2020, vad hände?

– Ganska snabbt när spridningen uppmärksammades i Sverige aktiverades sjukhusets PKL-grupp (psykosocial katastrofledning), där jag ingår. Det fanns mycket oro och frågor i samhället redan då, och inledningsvis svarade vi på frågor i telefon från oroliga människor, samtalen kom via 1177. Sedan blev läget värre med besöksstopp på sjukhuset, och till sist från stabsläge till förstärkningsläge.

– Då och nu handlar arbetet om att ha olika former av samtalsgrupper för stressade och pressade sjukhusmedarbetare. Avlastande och reflekterande samtal där man får prata om det som händer och det man upplever. Många medarbetare fick

byta arbetsuppgifter, man blev epidimiplacerad. Det var (och är delvis fortfarande) tufft. Jag arbetar tillsammans med sjukhuset kuratorer och HR-människor i det.

Träffar du inga patienter längre?

– Jodå, man ringer på mig för samtal och det har hänt att jag även suttit hos döende patienter när anhöriga själva exempelvis är i riskgrupp och inte kan eller får vara där. Sjukhuset i Södertälje har under hela tiden tillåtit visst besök hos en döende människa.

Har coronaperioden varit jobbig för dig?

– Ja, det har den ju för alla. Men det är helt klart vårdpersonalen som dragit ett oerhört stort och tungt lass i detta. Många upplever att de inte kunnat ge den vård och omsorg de vill och kunnat ge i ”vanliga” fall. De har fått sitta hos döende patienter och trösta anhöriga. Det tär på sjukhuspersonalen.

Vad vill patienterna prata om?

– Man tänker sig att de vill prata om existentiella frågor, sin sjukdom eller döden men mycket oftare handlar samtalen om livet och andra ”vardagliga” saker. Man vill vara människa och inte sjuk patient för en stund.

PIA ANDERSSON

VÅRT ATT VETA

NAMN: Bo Rydén (oftast Bosse)

ÅLDER: 59 år

ARBETAR: Sjukhuspräst (Södertälje pastorat)

PRÄSTVIGDES: 1994 för Västerås stift

FAMILJ: Fru Marie och fyra barn som inte bor hemma längre.

INTRESSEN: Gillar att läsa deckare och si-fi, engagerad i Odd Fellow i Eskilstuna.

SER FRAM EMOT

I VÅR : Med viss bävan att flytta från Eskilstuna till Strängnäs, vi flyttar nämligen till mindre.

www.sjukhuskyrkan.se

Fyll på med diakoni hela dagen

Den 20 april går startskottet för stiftets Diakoniarena som är tänkt att återkomma årligen. 2021 blir den digital.

Denna digitala kursdag är en mötesplats för att få inspiration och kunskap inom flera olika arbetsområden inom diakoni. Valmöjligheter i programmet gör att du kan hitta påfyllning inom ditt eget område och orientera dig i något nytt. Delta gärna tillsammans med kollegor, de måste inte vara diakoner.

Under dagen blir det både gemensamma inslag och många valbara seminarier. Du väljer i anmälningsformuläret på intranätet ett pass för förmiddag och ett för eftermiddagen. Välkommen!

MARS-APRIL

Digitalt om diakoni

Möjlighet att dela frågor och idéer kring aktuella teman i diakonalt arbete. Flera datum, olika teman.

Måndag 29/3 kl 8.15-9.30

Onsdag 5/5 kl 8.15-9.30

Torsdag 27/5 kl 8.15-9.30

Fokus Konfirmand

Korta mötesplatser för att fylla på energi och lust i din vardag. Olika teman.

13 april, kl. 10-12 Tema: Handlingsplan

15 april, kl. 10-12 Tema: Risk - och sårbarhetsanalys

20 april, kl. 10-12 Tema: arbete med ungdomar som behöver teckenspråk.

Fokus Barn och familj - om undervisning

Kom och dela erfarenheter av att arbeta med barn och familj i en tid där vi inte kan träffas som vi brukar.

Digitala träffar: 22/4 och 18/5.

22/4 Webinarium - Vuxenväg till tro

Katekumenatet är ett sätt för församlingen att möta och ta emot vuxna som söker undervisning och som vill finna en tro. Var med om du är nyfiken på katekumenat eller funderar på att starta en grupp i din församling.

24/4 Fördjupningsdag - Vuxenväg till tro

Digital fördjupningsdag om katekumenat - vuxenväg till tro. Under dagen erbjuds du att delta i flera olika kortare workshops. Möjlighet till samtal och gemensam reflektion.

MAJ

25/5 Fokus Vuxenpedagogik

Möten om undervisning i församling. Kom och dela erfarenheter kring arbetet med vuxenpedagogik. Vi ses digitalt.

4/5 Webinarium om Andlig vägledning i grupp

Lär dig mer om Andlig vägledning och Strängnäs stifts program för Andlig vägledning i grupp. Möjlighet att ställa frågor och prova på metodiken. För alla som arbetar med undervisning för och med ungdomar och vuxna.

JUNI

21-23/6 Strängnäs stifts teologiska klassiker dagar

Tema 2021: *Ecklesiologins klassiker - Vägledning för den lokala församlingen.* Kom med på några dagars kvalificerad teologisk fortbildning på Stiftsgården Stjärnholm. För präster eller personer med motsvarande teologisk utbildning

EFTER SOMMAREN

7-8/9 Pedagogiska dagar

Vad får din pedagogiska och teologiska grundsyn för konsekvenser i församlingens undervisning? För dig som arbetar med undervisning. På Stiftsgården Stjärnholm.

Start 14-16/9 Källan

Kursen vänder sig till dig utan kyrklig profilutbildning. Fördjupa dig i Svenska kyrkans tro, lära och liv. Fyra delkurser, på Stiftsgården Stjärnholm.

Teckenspråk - Kurser

Lär dig ett nytt språk 2021. Eller bli ännu bättre. Välkommen att anmäla dig till Svenska kyrkans kurser i teckenspråk. Grund- och påbyggnadskurser som startar senhösten, sommar eller i höst.

Pausera rätt

SÄLLAN KAN något så litet som ett mellanslag på tangentbordet betyda så mycket för så många som när konsekvensen innebär en särskrivning. Ett litet skutt på pappret/skärmen och oförargliga vardagsord blir med ens mycket roligare. "Skön litteratur", "Svensk kyckling lever", "Social sekreterare".

Men ibland går det inte att skylla på ett mellanslag när innebörden har gått förlorad. Själv tänker jag på det, strax innan jag somnar, då jag återvänder till barndomens älskade aftonbön "Gud som haver barnen kär".

För bara en felaktig pausering och bönen blir med ens något helt annat än den är avsedd att vara.

Bönens ursprung står att finna någonstans i tidigt 1700-tal men riktigt stor blev den först sedan den år 1780 publicerats i kronprins Gustaf Adolfs, sedermera Gustaf IV Adolfs, Barnabok.

Mycket finns att säga om denna lilla ABC-bok, charmigt illustrerad av Elias Martin, men det får bero för denna gång. Här kan bara konstateras att Barnaboken och aftonbönen snabbt blev mycket populär i breda folklager. Så berättas bland annat att när prosten Rundberg på 1830-talet mötte en skara barn utanför Turinge kyrka och frågade en femårig flicka om hon kunde någon andlig text, rabblade hon bums upp "Gud som haver". Hon gjorde det (och jag citerar prosten) "liksom ett repeterverk ljuder så länge det kan, när man en gång tryckt på strängen". Strindberg skriver om bönen, Karlfeldt och Rydberg likaså. Den älskades och älskas fortfarande av många i alla åldrar - däribland av mig.

Fast då gäller det att man vet att pausera rätt.

TILL EN början är det inga som helst problem - då rullar orden på i logisk takt. Det är först mot slutet som texten utmanar till eftertanke.

1780-års version är kortare än den vi ber idag. Där slutade bönen med orden "Hvart min värld och lycka vänder. Det står alt uti Guds händer".

De lite äldre av oss minns sannolikt böneslutet som: Lyckan kommer, lyckan går, den Gud älskar, lyckan får.

Här är det ordföljden som ställer till det. Som barn trodde jag själv att

bönen ville slå fast att den får lycka som är älskad av Gud. Olyckliga människor har det som de har det för att de inte älskas av Gud. Inte bra!

Men så står det ju som tur är inte. Hade det inte varit för versfotens skull borde det såklart ha stått "åh så lycklig den är som älskar Gud", för det är ju (sannolikt) det som avses.

Men det är först när man kommer till den version som finns i vår nuvarande psalmbok som det där med den rätta pauseringen slår igenom.

NUMERA BER vi "Lyckan kommer, lyckan går, du förbliver, Fader vår."

Självförklarande när man ser det på papper - inte lika självklart när man lyssnar till det. För vad är det som sägs? Att lyckan kommer och går - (check på det) - och Gud är vår Fader (check på det) känns en smula rumphugget.

Såklart inte. Tanken är att medan mycket är osäkert här i världen så är Guds omsorg om var och en av oss konstant. Betoningen behöver hamna på "DU förbliver", inte "Du förbliver Fader vår".

Och förresten - hur sjunger du på Första advent? Sammanskrivet eller särskrivet: "Bered en väg" eller "Bered en väg"...?

STIFTSPENNAN

BISKOP JOHAN DALMAN